

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Излази суботом

Одговорни уредник: М. Павловић

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

Пошто ће Наш Министар Просвјете и Црквених Послова Мирко Мијушковић одсуствовати неко вријеме у иностранству, то на основу чл. 7. закона о Краљевској Влади рјешавамо, да истога заступа у дужностима Министра Просвјете и Црквених Послова, Наш Министар Правде, Љубомир А. Бакић.

Председник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Војни, нека изврши овај указ.

Цетиње, 5. октобра 1913. год.

НИКОЛА с. р.

Председник Министарског Савјета,
Министар Војни,
Генерал-ађутант, бригадир, сердар,
Јанко Вукотић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:
за председника општине вароши Цетиња, Спасоја Пилетића, досадашњег статистичара у рангу секретара прве класе Министарства Унутрашњих Дјела, са годишњом систематском платом од (3600) три хиљаде и шест стотина перпера.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 1. октобра 1913. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Лабуд Гојнић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:
за секретара прве класе обласне управе на Андријевици, Милутина Радоњића, досадашњег обласног судију на Андријевици, са истим рангом и годишњом платом од двије хиљаде и четири стотине (2400) перпера;

за вршиоца дужности писара леворечке капетаније, Илију Б. Марнића; и за писара језерско-шаранске капетаније, Милету Поповића, — обојицу са годишњом платом од по шест стотина (600) перпера.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 1. октобра 1913. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Лабуд Гојнић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела ријешили смо и рјешавамо: да се Блажу Пламенцу, писару обласне управе у Бару, на основу члана 21. закона о чиновницима грађанског реда, уважи оставка коју је поднио на државну службу.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 1. октобра 1913. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Лабуд Гојнић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:

за писара обласне управе у Бару, Петра Ивовића, досадашњег писара мркојевић-

ске капетаније, са годишњом платом од хиљаду и двије стотине (1200) перпера; и за писара мркојевићске капетаније, Велишу Н. Вучинића, досадашњег писара улцињске капетаније, са годишњом платом од шест стотина (600) перпера, по молби.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 1. октобра 1913. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Лабуд Гојнић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела постављамо:

У цетињској поштанско-телеграфској станици:

за поштара-телеграфисту шесте класе, с годишњом платом од 1080 перпера, Крста Пламенца, досадашњег поштара-телеграфисту исте класе и вршиоца дужности управника плавничке поштанско-телеграфске станице, по потреби службе;

У плавничкој поштанско-телеграфској станици:

за поштара-телеграфисту шесте класе и вршиоца дужности управника, с годишњом платом од 960 перпера, Мића Пламенца, досадашњег поштара-телеграфисту исте класе цетињске поштанско-телеграфске станице, по казни на основу тачке 7. члана 29. у вези с чланом 32. закона о чиновницима грађанског реда.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 25. септембра 1913. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Лабуд Гојнић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, а на основу члана 40. закона о пословном реду у Државном Савјету, одобрили смо и одобравамо рјешење Државног Савјета од 30. септембра тек године, под број 64., донесено на основу тач. 7. члана 120. Устава, које гласи:

„Да се Ђуро Ковачевић, аустријски поданик, изузетним путем прими у црногорско држављанство“.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 3. октобра 1913. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Лабуд Гојнић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, а на основу члана 40. закона о пословном реду у Државном Савјету, одобрили смо и одобравамо рјешење Државног Савјета од 30. септембра ове године, под број 75, донесено на основу тач. 7. члана 120. Устава, које гласи:

„Да се Ђон Кол Моси, турски поданик, изузетним путем прими у црногорско држављанство“.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 3. октобра 1913. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Лабуд Гојнић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој

КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, а на основу члана 40. закона о пословном реду у Државном Савјету, одобрили смо и одобравамо рјешење Државног Савјета од 1. овога мјесеца, под број 107., донесено на основу тач. 7. члана 120. Устава, које гласи:

„Да се Јован Слијепчевић и Михаило Тодоровић, аустријски поданици, изузетним путем приме у црногорско држављанство“.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 3. октобра 1913. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Лабуд Гојнић с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Примас Српски, Арцибискуп Барски, пресвијетли Господин др. Нико Добречић отпутовао је са Цетиња у Бар.

Грчка Флота

Атина, 30. септембра.

Поводом увођења у дужност енглеске поморске мисије која ће, под заповједништвом контра-адмирала Кара, преуредити грчку флоту, министар морнарице, Г. Стратос, упутио је различитим поморским властима један распис, пун најтоплијих похвала за британске реорганизаторе. Адмирал Кар биће поглавица и главни инспектор грчке флоте и поморских установа, и поморски савјетник грчке владе, поред све неоспорне стратегијске вриједности коју је показао адмирал Кундриотис. Улога грчког адмирала биће подређена улози енглеске мисије, што значи да Грчка намјерава да изведе један много шире заснован поморски програм.

Извесна француска штампа, без сумње, нема право у својој љубоморности, бојећи се да енглеска мисија не бади у засјенку француску мисију која је преуредила грчку сувоzemну војску. Француска мисија је, више-мање, завршила свој задатак и грчка војска је са успјехом положила испит на бојном пољу. Поред свега тога, грчка влада ју је задржала и зато не може бити говора о неком њезином нерасположењу према Француској, а још мање о некој нарочито подређеној сарадњи француске мисије. Пошто је поставила грчку војску на своје ноге, сасвим је природно да француска мисија постане један савјетодавни организам и да сва активност и сва власт пријеђе у руке грчког главног штаба.

Али да се вратимо флоти.

Распис, дакле, Г. Стратоса отвара неке погледи на дјело реорганизације коју адмирал Кар треба да проведе. Та реорганизација обухвата с једне стране оснивање извесног броја поморских база, а с друге стране, појачање и распоред флоте.

Што се тиче прве тачке, Грчка осјећа потребу да сагради на једном мјесту које није још одређено, али које би, по свој прилици, била лука у Елевзису, један огроман арсенал који би располагао са свим што треба једној јакој ратној флоти. Осим тога што би то мјесто природно постало главном грчком поморском базом, помишља се на оснивање споредних база од којих би једна била у Еврипу, а друга у Кавали.

Односно појачања и распореда флоте, већ се зна да ће поморска грчка снага бити раздијелена на двије дивизије од којих ће се свака састојати од двије велике оклопнице, и на једну лаку флоту, састављену од крстарица и од контра-торпиљера.

Грчка флота ће се наскоро појачати једним бродом првог реда, под именом „Саламис“, који се у овом часу довршава у њемачким бродарницама у Штетину. Те исте њемачке бродарнице у Штетину

већ су Грчкој испоручиле, недавно, шест контра-торпиљера који су већ у употреби.

Извјесно је да ће за кратко вријеме грчка флота представљати једну знатну силу и да ће сачињавати у Средоземном Мору један елемент о којему ће се морати водити рачуна.

Бојеви око Призрена

Нарочити дописник „Српске Ријечи“ пише јој овај занимљиви допис о бојевима који су били око Призрена:

Малена одјељења српске војске повукла су се са Коритника и његових огранака. Маса Арнаута заузела је била све главније висове. а поједине чете потискивале су неколико слабих одјељења српске војске са Жура. Српска војска држала је Цвиљен, располажући са неколико батерија брдске артиљерије. Арнаути су брзо напредовали. Пробијали су на неколико мјеста стрелачки строј појединим четама српске војске и заузели неколико коса према Цвиљену. Артиљерија је дјествовала цијели дан и шрапнелом изгонила њихове чете из шумарака и потока, гдје су се скривале. На Коритнику налазиле су се чете муслиманских сељака боцаџија из Горе. Оне су се користиле добро положајима док српске чете нијесу добиле појачања. Сељаци из Враништа и других села придружили су се бунтовницима. Када су се српске трупе почеле приближавати селу, они су одговорили ватром.

Огорчена борба водила се преко ноћи. Страже са Паштрика јавиле су да се и тамо јављају велике гомиле Арнаута и да се нагло крећу у правцу Жура. 20 септем. није се могла рано артиљерија извући на положај ради магле и силне пушчане паљбе која је отпочела са косе. Враниште је давало најјачи отпор. Ово се село налази на коси између Цвиљена и Коритника и од Призрена је удаљено 2 сата. Артиљерија га није могла рушити, јер није могла заузети ни један положај који би доминирао над њим. Призрену је пријетила опасност да Арнаути не дођу преко Срецеке Жупе и Дрвен града. Артиљерија са Цвиљена потискивала је брзо Арнаути и неколико чета, распоређене у стрелачке стројеве, гониле су их уз косе. Артиљерија је шрапнелом засипала шумарке и потоке и од гомиле Арнаута видео се само понеки, гдје очајно узмиче врховима. Разорна зрна пребацивала су и врхове и расирскавала се иза њих. Арнаути су покушавали преко ноћи са друге стране да пробију страже и да изазову забуну, али су одмах одбијени и потиснути преко брда. Одјељења српске војске нијесу могла добити појачања, јер се тек у земљи проводила мобилизација. Преко дан долазиле су по двије три чете изморених од пута војника које нијесу могле појачати бојне редове.

У Призрену је владала два дана права паника. Арнаутима су долазила непрестано појачања и они су дизали сва околна села, дијелећи им оружје. Ватра се приближавала све више Призрену и узнемиравала становнике. У Призрену је изазвало држање сељака из Горе највећи презир, јер је српска војска неколико села из овога среза цијелу зиму хранила и давала има новчану помоћ. Призренци су одмах образовали чете и примили оружје. Њихове чете појачале су одјељења војске код Дрвен-града и осигурали пут за Срецку жупу и страже на косама Цвиљена, гдје се очекивао напад.

21. из јутра покрила је била магла све положаје око Призрена. Арнаути су се лагано приближавали српским стражама и изазивали борбу. Село Враниште давало је најјачи отпор. Једна батерија — брдска заузела је послје дуже борбе положај према Арнаутима, а са једне њиве близу ријеке Бистрице рушио је пољски топ разорним гранатама Враниште. Пламен над селом ширио је и обухватио сеоске куће и стаје. Арнаути су бјежали преко коса Журу. Батерија пољских топова пресјекла им је одступницу и они су почели бјегати врховима, излажући се унакрсној ватри.

Стрелачки строј око брда све се више стезао и ланац је био ужи. Арнаути су са великим напорима долазили до врхова, гдје су их шрапнели засипали. Једно

јачо одјељење пјешадије заобишло је од Жура са митраљезом и дочекало је Арнауте на другој страни Ћувика и косило их немилице. Батерије са Цвиљена кренуле су под заштитом неколико чета и прогониле су Арнауте који су узмицали у правцу селу Гори. На врховима Паштрика налазила су се одјељења пјешадије и батерије артиљерије. Арнаути из околине, којима су дали бунтовници оружје и присилили их на борбу, растјерани су били после неколико плотуна. Они су остали у селима жене и дјецу. То је најбољи доказ да су силом морали ступити у борбу.

21. у вече почели су Арнаути напуштати све позиције и узмицати у правцу Гори и Журу. Одјељења пјешадије са брдском артиљеријом прогонили су их. Арнаути су у паници наилазили на т. зв. бришуће положаје — шрапнел их је не престано косио. Арнаутски љешеве прекрили су сва брда призренска. Војска наилази на мале чете, остатке многобројних башибозука Исе Бољетинца, који се одмах предају и изјављују да су их страни агенти наговарали да се буне, а они из Арбаније силом натјерали. Заробљеника свакако неће бити много, јер их је врло мало, који су после унакрсне артиљеријске и митраљеске ватре остали у животу.

Послије тродневног страховања и ратне грознице умирило се и становништво призренско. Два дана су прошла како се не чује ни један топовски пуцањ. У граду је мирно. Начелство је издало наређење, да се сви дућани отворе. Свако се предаје свом послу. Војска не престано добива појачање и грми кроз улице призренске. Они који бијаху изгубили вјеру у њезину снагу, од радости плачу.

М.

ТЕЛЕГРАМИ

Демарш Тројног Савеза у Биграду

Београд, 3. октобра.

Аустро-угарски министар нагласио је српској влади потребу да поштује границе Арбаније, одређене у Лондону, као и да брзо напусти у автономној Арбанији положаје које су заузеле српске трупе. Министри Њемачке и Италије исто тако су пријатељски савјетовали српској влади да поштује лондонске одлуке о границама Арбаније. — Беч. Кор. Биро.

Рим, 5. октобра.

Италија, инспирисана истинским интересом Србије, непрестано чини пријатељске кораке код Српске Владе, трудећи се да докаже озбиљне последице које чекају Србију ако се буде одупирала вољи Европе. Италија се такође обратила на велике силе да у том смислу савјетују српску владу. — Бечки Кор. Биро.

Букурешт, 5. октобра.

Италијански отправник послова тражио је од Маргиломана да интервенише у корист тога да Србија одржи обећање које је дала да ће поштовати одлуке Лондонске Конференције. Маргиломан је увјеравао италијанског отправника послова да ће учинити односне кораке у Биограду. — Бечки Кор. Биро.

Беч, 4. октобра.

„Neues Wiener Tagblatt“ поводом демарша у Биограду ради заузећа арбанашког земљишта од стране српских трупа пише, ако Србија и поред демарша одбије да поштује одлуке Лондонске Конференције, да ће положај постати озбиљан.

Одговор Владе

Београд, 3. октобра.

Влада је вечерас издала саопштење у којему се каже да је српска војска добила наређење да се више не упушта у Арбанију. Српске трупе остаће на заузетим положајима док се коначно не донесе рјешење о питању арбанашке границе. — Бечки Кор. Биро.

Есад паша образује своју владу

Валона, 3. октобра.

Есад паша јавио је провизорној влади да иступа из кабинета и да је образовао нову владу за средњу Арбанију. Председник те нове владе је Есад паша. — Бечки Кор. Биро.

Контролна комисија у Арбанији

Валона, 4. октобра.

Контролна комисија одржала је своју прву сједницу. — Бечки Кор. Биро.

Суђење пуковнику Петеву

Софија, 4. октобра.

Пуковник Петев осуђен је на четири године тамнице ради свога држања у боју против Грка код Лакхана. — Бечки Кор. Биро.

Сазонов у Паризу

Париз, 4. октобра.

Г. Поенкаре, председник Француске Републике, примио је у аудијенцију г. Сазонова, руског министра иностраних дјела. — Бечки Кор. Биро.

Сазонов о Балкану

Париз, 4. октобра.

Сазонов је изјавио у једном интервјуу да вјерује да су балканске државе споразумне да су им интереси заједнички. То добро долази великим силама у интересу мира међу балканским државама које ће то нарочито сачувати од финансијске кризе. — Бечки Кор. Биро.

Бугари у Мустафа-пашу

Софија, 4. октобра.

Бугари су поново заузели варош Мустафа-пашу. — Бечки Кор. Биро.

Одликовање Велике Књегинје Јелене

Београд, 4. октобра.

Краљ је одликовао орденом милосрђа своју кћер Њ. Ц. Вис. Велику Књегинју Јелену Константиновић. — Биоградски Пресбирио.

Отварање српске скупштине

Београд, 4. октобра.

Краљ је отворио редовно засиједанје Скупштине пријестоном бесједом данас у 11 сати. — Биоградски Пресбирио.

Упропашћен њемачки хидроаероплан

Берлин, 4. октобра.

Поморски хидроаероплан Ремиш, тек што се мало повео у ваздух, експлодирао је јутрос код Јоханистала. Свих 26 особа које су биле у њему, заједно са службеном државном комисијом којој је требао да се ваздушни брод преда, погинуло је. Разлог несреће непознат.

НАРОДНА ПРИВРЕДА

Поскупила свила. Пошто је сиров свила у посљедње вријеме знатно поскупила за 35—40%, аустријски творничари објавили су да морају сразмјерно дићи цијену свилене роби.

Извоз стоке. Српско Министарство Народне Привреде савјетовало је извозницима да за сада не пренајмају са извозом стоке у Аустро-Угарску.

Српско пристаниште на Дунаву. Српска Скупштина скинула је са дневног реда подизање пристаништа у Прахову.

Српска Земљорадничка Банка у Биограду. У Биограду се основала Прва Српска Земљорадничка Банка са главницом од 4 милиона круна, подијељених у 8 кола, свако коло од 5000 акција по 100 динара. Бавиће се издавањем зајмова појединцима, земљорадничким задругама и на непокретности; набављаће пољопривредне машине, справе и алате, приплодна грла, теглећу стоку и сјеме и давати на кредит, као и храну оскудницама; посредоваће у продаји земљорадничких производа; вршиће куповину и продају у опште потребне робе за земљорадничка предузећа, пољопривредну индустрију и занате; кредитоваће предузећа која прерађују домаћу сировину и врше поправке (мелиорације) земљишта, и бавиће се свима осталим банкарским пословима.

Изложба у Арбанији. „Рајхспост“ јавља да је вођа аустријске хришћанско-социјалистичке странке отпутовао у Арбанију да тамо спреми изложбу аустријских производа.

Паробродски саобраћај између Трста и Арбаније. Аустријски Лојд организовао је паробродску вожњу између Трста и Арбаније. Недавно је отпутовао први брод из Трста и на њему је било више аустријских инжењера који су пошли у Арбанију да тамо изуче путеве за жељезнице и нова пристаништа која имају да се саграде. Међу путницима био је и Ридл, начелник

одјељења у аустријском министарству трговине који је отпутовао за Валону.

Позајмица страних вагона. Српско Министарство Грађевина преговара са страним жељезничким друштвима за позајмицу 500 затворених вагона, 200 вагона за угља и 100 за камен.

Регулисање Ресаве. Ускоро ће бити завршени радови на регулисању Ресаве.

Откуп жељезница. Један биоградски лист јавља да ће наскоро отпочети преговори између Србије и друштва оријенталних жељезница о откупу жељезница у српским новим крајевима.

Нова бурза у Аустрији. Ових дана ће се отворити у Лавову бурза за хартије од вриједности и за робу.

Челик. Челик је појевтинио у Аустрији за 5%.

Повишење каматњака енглеске државне банке. Недавно је повисила енглеска државна банка свој каматњак од 4½% на 5%. Сад га је опет повисила за ½%, т. ј. на 5½%. То је врло неповољно дјеловало на новчано тржиште.

Привредне комисије. Српски Министар Народне Привреде одредио је стручне комисије да испитају привредне прилике у новим крајевима: пољопривреду, трговину, занате и индустрију.

Разне вијести

Француска и Шпанија. Поводом посјете г. Поенкареа шпанском краљу, Романонес, Минос и Пишон, на основу заједничког споразума, објавили су слиједиће коминике: Разговори који су се водили између Романонеса, Миноса и Пишона доказују да постоји исто мишљење код представника обију земаља односно свију питања политичког, трговачког и економског реда. Што се тиче њихове политике у Африци и Европи, она се развија сходно принципима који су постављени у споразумима од 1904, 1907. и 1913. године, и инспирише се све више и више осјећањем споразума и срдечног пријатељства, што одговара интересима народа. Ови принципи наћиће природну примјену како у општој политици париске и мадридске владе, тако и у нарочитим питањима која се тичу Марока.

Румунија и догађаји на Балкану. Румунска Агенција јавља: Полузванични владин лист вели да је страна штампа добијела фантастичне вијест односно Румуније у новим балканским догађајима. Румунска влада држи се мирно и не вјерује у нов сукоб. Ово увјерење дао је председник министарства Мајореску, а у истом смислу изразио се и краљ пред Крунним Саветом у Синаји. Ако председник министарског савјета буде стављен у положај да преко својих дипломатских представника опомене пријатељске балканске државе да у општем интересу, ера мира може наступити само узajамним попуштањем, то не значи да Румунија има да буде жандарм ма коме било. Чудновата је ствар да поједини угледни органи штампе савјетују једном или другом министру, било из осјећања или због практичних комбинација да заузме гледиште које би могло измијенити политику Румуније. Та је политика у посљедње вријеме јасно обиљежена и конференција у Букурешту не оставља никакве сумње да између краља и Мајореска влада потпуно споразум да у нашој политици није било устегања, никакве слабости и она ће остати иста.

Веза између Тихог и Атлантског океана. Гамба, посљедња препона која је одвајала Тихи Океан од Атлантског Океана, срећно је пробушена.

Политика у Бугарској. Листови јављају да су се многи чланови Даневљеве странке одвојили од Данева и да су образовали странку прогресивних радикала.

Енглези и Балкан. Овдашња дипломатија посматра догађаје на Балкану са највећим оптимизмом и не вјерује да може доћи до рата између Грчке и Турске. У крајњем случају, велике силе ће ријешити неспоразум између те двије балканске државе. Српско-арбанашки сукоб сматра се као ствар локалног значаја, која је уз то сад већ и свршена. Не вјерује се да ће српска војска стално заузимати што од земљишта Арбаније, али је сва прилика да ће међународна комисија која ће коначно обиљежити границу између Србије и Арбаније, добити наређења да бар донекле води рачуна о разлозима српске владе за исправку границе. Руска се дипломатија за то нарочито заузимље.

Арбанашка банка у Валони. „Албанска Кореспонденција“ јавља из Валоне: Председник привремене владе Исмаил Кемал, именован је адвоката Чако-а за привременог министра финансија. Банка, што ће се у Валони основати, зваће се „Арбанска Државна Банка“. Основни капитал у акцијама износи 10 милиона

круна. Од ове своте биће трећина депонована у злату. Банка ће имати право на издавање новчаница. Пословни језик банке која ће у сваком округу отворити по један филијал, биће арбанашки и француски. За чиновнике биће постављена: половина Арбанаса, четвртина Италијана и четвртина аустријских поданика. Влада која по статутима има право надзора над пословањем банке, именоване своје комесаре који ће водити тај надзор. Евентуалне спорове између банке и владе рјешаваће Лозанска Банка. Банка почиње да ради најдаље 3. јануара 1914. године, а биће потчињена арбанашким законима. Државни послови (набавке и т. д.) имају се, при једнаким понудама и условима, уступити банци.

Демобилизација у Турској. Тврди се да је демобилизација почела. Пристанишним властима у Цариграду наређено је да за 30. септембар држе у приправности све турске транспортне бродове и да их ставе на расположење врховне команде.

Турска флота. Вијест листова, да је турска флота изашла из Дарданела, нетачна је. Флота се у овом часу налази у Златном Рогу ради поправки.

Преговори у Ђумулџини. Један дио изасланства провизорне владе из Ђумулџине отпутовао је јуче за Ђумулџину да поднесе извјештај о преговорима са бугарским делегатима.

Цар Вилхелм у Бечу. Њемачки цар Вилхелм стићиће у Беч 13. октобра у јутру ради намјераване посјете цару Франци Јосифу. Он ће одсјести у Шенбрунском замку и бавиће се у Бечу један дан.

Разграничавање Турске и Бугарске. Грчка и бугарска војна комисија за разграничавање вратила се, пошто је свршила радове без размирице. Сва питања односно границе ријешена су.

Бугарски делегати у Цариграду. Начевић је отпутовао, а генерал Савов ће остати још неколико дана.

Француска, Енглеска и Италија. Г. Пишон, поводом пута г. Поенкареа, изјавио је у једном интервјуу: Пут Председника Републике у Мадрид, који је дошао са посјете у Лондону, а тако исто и одашиљање једне енглеске лађе у Картагину, нови су докази о тијесним односима пријатељства, који спајају Енглеску, Шпанију и Француску и доказују њихове мирољубиве намјере. Европски мир може отуда само користити избући. Што се тиче нарочитих интереса Француске, они су очито везани за ову политику на којој треба још више да се ради.

Колера у Русији. Од почетка епидемије у околини Одесе било је 27 случајева колере, од којих 14 смртних.

Арбанашка застава и Италија. Италијанска влада је наредила свима пристанишним властима да се има признавати арбанашка застава на трговачким лађама.

Дипломатске вијести из Софије. „Пестер Лојд“ јавља из Софије, да је аустро-угарски посланик Тарновски отпутовао на одсуство у Беч, а руски посланик Нехудов у Париз. Вели се да се Нехудов неће више ни враћати у Софију.

Краљ Алфонс XIII у Румунији. Полузванични орган „Политика“ јавља, да ће шпански краљ ускоро учинити посјету румунском двору. Датум још није одређен.

Санитетски преглед у Земуну. Јављају из Земуну да је тамошња власт наредила да се има обуставити љекарска пратња на локалној линији Биоград — Земун. Према томе наређењу, путници из Биограда неће се више љекарски прегледати у Земуну, нити ће им се чинити ма какве сметње од санитарне полиције.

Распуштање бугарског Собрања. Биоградска „Самоуправа“ пише да се распуштање бугарског Собрања тумачи тиме што се влада боји да не би оно тражила оставку министра иностраних дјела Гендијева који је, као што је познато, под оптужбом.

Кнез Катсура. У Токију је умро кнез Катсура, једна од највећих личности Јапана. Васпитао се у Њемачкој. Два пута је био министар војни и поморски и у посљедње вријеме председник владе. Његовој политици има се захвалити анексија Кореје. Називали су га јапанским Бисмарком.

Крањски сабор. Распуштен је крањски земаљски сабор и расписани су нови избори.

Иса Бољетинац. Из Скадра јављају да је Иса Бољетинац пренесен тешко болестан у Скадар.

Искандер Малказуни. У Паризу је умро почасни српски потконсул, Искандер Малказуни, родом из Скопља. Раније се бавио и новинарством. Штампан је неколико брошура на француском језику о балканским питањима. Уређивао је у своје вријеме La Revue Slave.

Крај бугарском егзархату. Из Софије јављају да се тамо очекује већ за неколико дана бугарски егзарх Јосиф. Тврди се да ће егзарх коначно премјестити своје сједиште из Цариграда у Софију.

Велике силе и бугарске комите. Представници Великих Сила у Софији учинили су кораке код бугарске владе и опоменили је да више не подржава своје чете на македонском земљишту.

Заузимање Тракије. Бугарска је почела да заузима онај дио Тракије који јој је припао букурешким миром. Код окупације употребила је 18 пјешачких пукова с артиљеријом и коњицом.

Румунска Зелена Књига. Румунска влада издаће Зелену Књигу у којој ће објавити све дипломатске списе које је писала румунска влада Великим Силама и балканским државама за вријеме балканске кризе. Мајореску ће додати књизи опширан коментар.

Румунски министар предсједник. Румунски министар предсједник Мајореску стигао је у Беч.

Аустрија повећава војску. Постигнут је споразум да се повиси контингент рекрута у Аустро-Угарској.

Штадлер одступа. Говори се да ће сарајевски надбискуп Штадлер одступити ради скандала поводом насилног католичке једне Српкиње, и да је већ постигнут споразум о том одступању између Беча и Рима.

Читаоница у Скадру. Срби у Скадру основали су своју читаоницу.

Администратор Карловачке Патријаршије. Потписан је указ којим се горњо-карловачки владика Михаило Грујић поставља за администратора карловачке патријаршије. Он ће вјероватно бити изабран и за патријарха.

Питање Егејских Острва. „Тајмс“ у пишу из Цариграда у погледу грчко-турског спора: Сазнајем да су Силе дале разумјети да би оне више волиле да се спорно питање Егејских Острва ријешити непосредним преговорима између Турске и Грчке. Порта је за то, и ако оставља то питање и на даље у рукама Сила, даље Херан-беју одређену дефиницију основнице на којој би она била вољна да отпочне непосредне преговоре са Грчком. Грчку владу ће по овом питању обавијести Галиб-беј који ће и преговоре водити. Строго узевши, Херан-беј је само носилац инструкција своје владе. Ако Грчка усвоји турску основу, преговори ће отпочети. Али пошто Турска безусловно тражи Хиос и Митилену, у дипломатским круговима сматра се за невјероватно да ће Грчка пристати да води преговоре на тој основици, и да ће зато то спорно питање остати у рукама Великих Сила. У Атини ће се дискутовати само о спорним питањима мање важности.

У портиним круговима преовлађује увјерење да ако се питање о острвима остави Силама да га оне ријеше, да ће већина гласати у корист Турске т.ј. да Турска задржи Хиос и Митилену, као и острва при улазу у Дарданелу. Преговори се ни у којем случају неће дотичати Криту.

Атински дописник овога листа јавља, да питање о острвима још није ни додиривано. Опште мишљење је песимистично. У војсци преовлађује осјећање да би рачуне са Турском требало једном за свагда ратом ријешити.

Грчка и Арбанија. Отварањем грчко-турске конференције, арбанашко питање је потиснуто у позадину, и ако тамошња ситуација постаје све озбиљнија. Грчка се влада држи исправно, али извјештаји из Корице јасно истичу тешкоће које ће пратити сваки покушај да се тамошње становништво стави под арбанашку управу. Вели се да се све мушко становништво, почевши од дјеце од десет година на до старца од шездесет година, наоружало и организовало једну усташку силу чија се јачина цијени на тридесет хиљада. Турци се држе равнодушно, јер су убијеђени да је стварање аутономне Албаније неизводљиво и да значи само увод у распарчавање.

Румунски зајам. Из Букурешта се саопштава да румунска влада има двије понуде за зајам: француску и њемачку. Зајам неће бити већи од 300 милиона франка са 4½% интереса.

Прокламација Грчког Краља. Уз бурно поздрављање масе, краљ Константин је отишао на Марсово Поље, код Солуна да присуствује прегледу 11 дивизије. Краљ је издао ову прокламацију:

„Официри, подофицири и војници! Година дана је прошла од како сте позвани под оружје да браните права и част Грчке, и за вријеме те године дана, превизилазећи свака очекивања, ви сте дали грчкој држави границе којима се нијесмо надали и жртвовали за отаџбину толико живота, иметка и здравља. Сада с пуним правом ви можете да се одмарате, пролазавши кроз толике опасности, муке и патње, али ви сте мени још потребни да би осигурали оно што смо задовољили, последице толико жртаве. Ви ћете ме разумјети, моји ратни другови, и то је разлог што ћете ми, и ако би требало да се вратите вашим кућама, и надаље остати вјерни, стални и чврсти браниоци краља и отаџбине. Ја се радујем што сам дошао у средину једне такве војске“.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Библиографски зборник Црне Горе. Од назад неколико година прикупљам грађу за „Библиографски Зборник“ Црне Горе.

Дио тога наштампао сам у мојој књизи „Покушај за Библиографију Црне Горе“, који је наштанпан на Цетињу, у Државној Штампарији, 1892. године. Признајем да тај мој први покушај није обрађен онако како то захтијева нарада једне Библиографије, али и то морам примјетити да ми је тада више намјера била да дам покрет за израду једне добре Библиографије Црне Горе, него да израдим једно научно библиографско дјело. Имам озбиљних признања од људи науке, да је и онакав, необрађен и кратак, библиографски покушај, био користан за упознавање с једним дијелом онога што се писало у Црној Гори и о Црној Гори. То значи да није био бескористан.

Библиографија има велики књижевни значај, јер се једино помоћу ње може дознати што се је у једној држави у књижевности радило, и што се је и изван њених граница писало. Без познавања те литературе не бисмо могли никада написати ни грађанску, ни културну историју те земље, а такође ни географију, етнографију, археологију и т.д.

Да би се онима који желе упознати се с једном државом олакшао труд, и да би могли лакше дознати гдје се и што се о тој земљи писало, књижевни радници баве се и прикупљањем и записивањем онога што се писало о једној држави, па издају Библиографске Зборнике.

Да би човек могао прибрати колико толико више библиографске грађе, треба да је бар близу које велике библиотеке којом би се могао користити. Али ни ту не би могао премного учинити, јер нема те библиотеке која је прибрала све што се је о којој држави, у њој и изван ње, писало. За то и нема тога библиографа који може сам, без помоћи других, написати библиографију једне земље. Гледао сам неколико Библиографских Зборника, и у њима видио да су састављачи њихови, поред тога што су били у могућности користити се и са неколико библиотека, имали и повиши број помоћника који су им шиљали материјал са разних страна, и из разних библиотека, те су тим не само олакшавали рад, него дали могућност да библиографски зборници буду што потпунији.

Библиографији поклања се добра пажња у свим државама, а издају се готово свакогодишње велике књиге о томе. Напоменућу н. пр. „Bibliographie de la France“ у којој је преглед литературе од 1811. године, и од које је до 1900. године изишло 87 књига.

За Библиографију Црне Горе ја сам прикупио до сада 1200 бројева, и прикупљање продужавам колико је то могуће у тијесним приликама у којима за такав рад живим.

Овим се обраћам свима пријатељима оваквога рада, да ми притеку у помоћ шиљањем библиографских података да би том помоћу Библиографски Зборник Краљевине Црне Горе могао изићи што потпунији.

Ову молбу не упућујем само на српске и хрватске књижевнике, него и на све друге писце и других народа који су у могућности да ми помогну.

Марко Драговић.

Босанско-херцеговачко право. На бечком правном факултету установљен је као нарочити предмет босанско-херцеговачко право о којему ће предавати бивши начелник одељења босанске владе, ил. Шек, кроз пет семестара. 1913—1914. предаваће о правним врелима за приватно и јавно право које вриједи у Босни и Херцеговини, и о материјалном праву у Босни и Херцеговини.

Педесетгодишњица „Руских Вједомости.“ „Руске Вједомости“, један од најстаријих руских листова који излазе у Москви, прославиће педесетгодишњицу свога излажења.

„Нови Србин“. Уредништво добро уређиваног омладинског листа „Нови Србин“ преселило се из Сомбора у Панчево. Лист ће и даље уређивати г. Васа Стајић који је недавно био затворен од мађарских власти ради српских идеја, које је проповједао у своме листу.

Из Србије

Дипломатске вјести. Никола Хартвиг, руски посланик у Биограду, и барон Гризингер, ондашњи њемачки посланик, допунтовали су из иностранства.

Димитрије Поповић, посланик Србије у Петрограду, отпутовао је из Биограда на своју дужност.

За почасног консула Србије у Валенсији именован је Хуан Искиерда, предсједник тамошње окружне скупштине.

Закони пред Скупштином. „Политика“ доноси да ће се пред Скупштину изни-

јети само најхитнији законски предлози, и то закон о зајму од 250 милиона динара, о буџету за 1914, о инвалидима, и о Војној Академији; затим о Главној Контроли, о водама, и царинској тарифи.

Српски капетан пристаништа у Солуну. Биоградски листови јављају да ће српска влада именовати у Солуну једног свог капетана пристаништа који ће вршити дужност на мјесту гдје ће пристајати трговачке лађе у српској служби.

Жандармерија у новим крајевима. Српска влада је одлучила да у свима пограничним мјестима према Бугарској и Арбанији установи нарочите жандармеријске одреде. Главна дужност биће чување границе. Један одред сачињаваће 300 људи који су прошли кроз војску и који ће бити под командом жандармеријских и пјешадијских официра.

Поште у новоослобођеним крајевима. Српска влада се обратила њемачкој влади да јој пошаље једног поштанског инспектора који ће уредити српске поште у новоослобођеним крајевима.

Рекрутација у Новој Србији. Војне власти почеле су да врше рекрутацију у новоослобођеним крајевима. Рекрутоваће се младићи од 20 до 27 година. Служиће војску у старим границама Србије.

Подофицирске школе. Србија намјерава да отвори нове подофицирске школе у Битољу и Скопљу.

Аца Борисављевић. Члан Државног Савјета, бивши министар финансија, професор униферситета и познати правни писац, Аца Борисављевић, извршио је у Биограду самоубијство.

Састанак српских епископа. Крајем октобра састаје се сви српски епископи у Биограду. Расправљаће о црквеним потребама и приликама у Србији. Том приликом ће се попунити четири упражњене епископске столице.

Изгорела касарна. Највећа војна касарна у Битољу изгорела је сасвим са великим количинама хране за војску.

Нове учитељске школе. Министар Просвјете ријешити је да се у Скопљу и Битољу отворе учитељске школе, како би се што прије попунио учитељски кадар, нарочито у новоослобођеним крајевима.

Подофицирска школа. У подофицирску школу у Србији примиће се ове године 200 питомаца.

Српско-турски преговори. Настављени су српско-турски преговори о миру.

Српски заробљеници у Бугарској. Самосталци су у Скупштини интерпелисали Владу ради стотине српских заробљеника које је Бугарска задржала.

Крај мораторија. Министарски Савјет ријешити је да ће од 10 новембра почети вриједити правне обавезе. Само за плаћања и извршења, рок мораторију се продужује до 28 децембра.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Годишњица освојења Плава и Гусиња. Сјутра, 6. октобра, навршиће се година дана да су наше храбре трупе Источног Одрода заузеле на јуриш, Плав, пошто су претходно поломиле све куле по граници, Планиницу, Кукаљски и Језерски Врх, Виситор, Чакор и т. д. Плав је бранио Риза беј ђаковачки са 2 табора низама и Арнаутима. Наше трупе имале су 81 мртвог и 214 рањених војника и официра. Сјутра дан, 7. октобра, наше трупе су узеле Гребен и Зелетин и пошле на Гусиње које је бранио Бајрам Цура. Гусиње се предало по заузећу горњих положаја. Нашој војсци пало је у руке 6 турских топова. Рачуна се да је бранило Плав и Гусиње око 6000 људи редовне војске и Арнаута.

Прослава годишњице ослобођења у Беранима. Беранци су прославили на најсвечанији начин и са сјајним церемонијалом годишњицу свога ослобођења, 3. октобра. Одржани су многи говори и на завршетку дефиловала је војска. Беранци су упутили Његовом Величанству Краљу Господару један телеграм у коме изражавају своју најдубљу захвалност и поданичку оданост Краљу Ослободиоцу. Њег. Величанство благоизволило је захвалити најтоплије својим новим поданицима. Исто тако је г. бригадир Авро Цемовић испред Беранаца поздравити телеграфски Предсједника Министарског Савјета, Министра Војног, бригадира сердара Јанка Вукотића који је лани, као командант Источног Одрода, освојио Беране. Г. Бригадир-Сердар Јанко Вукотић топло се захвалио Беранцима и њиховој храброј бригади, приликом прославе њиховог истински заслуженог ослобођења.

Фонд сиромашних гимназијалаца. Официри цетињског гарнизона уписали су за члана добротвора „фонда сиромашних гимназијалаца“ пок. Мила Ковачевића, професора и официра и приложили 180 перпера, на чему им управа фонда изјављује благодарност.

Скупштина Цетињске Читаонице. Сјутра 6. ов. мјесеца у 9. сати у јутру одржаће се ванредна скупштина друштва „Цетињска Читаоница“, са овим дневним редом: 1) Избор три лица за бројење гласова; 2) Избор целокупне друштвене управе; 3) Избор три лица за овјеравање записника. Моле се г. г. чланови да изволе доћи у што већем броју.

У помен пок. Мила Ковачевића. Чланови друштва „Цетињска Читаоница“, уписали су свога предсједника покојног Мила Ковачевића, за члана добротвора:

1) „Фонда сиромашних гимназијалаца“, на Цетињу, с улогом од 100 перпера на чему им управа фонда изјављује своју благодарност.

2) Друштва за потпомагање трговине и заната у Црној Гори, са улогом од 150 перпера.

3) Фонда сиромашнијех ђака цетињских основних школа, са улогом од 50 перп; и за члана утемељача Друштва Цет. Читаоница, са улогом од 100 перп. Члановима прилагачима велика хвала, а покојноме Ковачевићу вјечни помен међу нама.

† **Официр Саво П. Лалевић.** Пишу нам са Ријеке: У фебруару ове године преселио се у вјечност на Ријечи, храбри официр Саво П. Лалевић, у 52-ој години свога живота.

Покојник је од 15. година ступио у бојне редове у рату против Турске 1876—77 год. и особито се одликовао.

Произведен је, послити војне спреме, за официра Данилоградске чете 1902. год. Био је одликован са седам орденова, међу којима блисташе медаља Обилића и крст Данилова реда.

У Балканскоме Рату прошле године одређен је био за команданта једне усташке чете, и учествовао је у бојевима на Бијелом пољу, Врањешу, Плаву, Гусињу, Беранима и Пећи, у којим бојевима се као храбри јунак показао и ране добијао. Кад је разумио да је његов син Стево погинуо, није могао уздржати своје јуначко срце од жеље за осветом и одмах је предао дужност, па из Пећи полетио на Бардањолт својој јуначкој браћи Бјелопавлићима у свој баталион, гдје му је повјерена команда над његовом старом Данилоградском четом, којом је управљао 26. јануара ове године. У томе боју је осветио свога сина Стевана, који је погинуо у првоме боју на Бардањолту.

Дошнји од рана испустио је своју јуначку душу на Ријечи Црнојевића.

Покојник је био добар грађанин, ратник и чиновник.

Вјечни му покој. **П. П.** Да се исправи. У прошлом броју, у чланку гдје се говори о освојењу Берана, погрешком је ушло да је тамо заплићено 8 мјесто 18 топова.

Изашли су из штампе:

ЗБОРНИК

СУДСКИХ ЗАКОНА, НАРЕДАБА И МЕЂУНАРОДНИХ УГОВОРА ПО СУДСКОЈ СТРУЦИ

ЗА

КРАЉ. ЦРНУ ГОРУ

КЊИГА II.

Зборник обухвата вријеме од 18. октобра 1798. до 25. фебруара 1910 године.

Цијена 4 перпера.

и

Државни Календар

КРАЉЕВИНЕ ЦРНЕ ГОРЕ

за 1913. годину

— Цијена 1 перпер. —

Могу се добити код свију књижевара у земљи.

Из канцеларије Управе Држ. Штампарије

Оглас

Гаврило Милошћин Микетић из Краља није се од назад три године, кад је учио гимназију у Биограду, јављао својим родитељима.

Моли се свако ко би знао гдје се поменути налази или што је било с њим, да то јави Кр. Министарству Иностраних Дјела.

Бр. 2060. Из канцеларије Кр. Министарства Иностраних Дјела, 26. септембра 1913., Цетиње. 3,3

Оглас

Никола Миков Влаховић из Роваца, отпутовао је отрагу 8 година у Сј. Америку. Потоњи се је пут јавио назад три године својој породици из Чикага.

Моли се свако ко би што о поменутом знавао, нека обавијести ово Кр. Министарство.

Бр. 2135. Из канцеларије Кр. Министарства Иностраних Дјела, 1. октобра 1913., Цетиње. 2,2

Позив

Овијем позива се Јагош Лазарев Рогановић из села Трњина, у Цуцама, који је отрагу пет и по година одпутовао у Америку, да најдаље до 1. априла 1914. године предстане овој Консistorији ради бракоразводног спора са супругом му Станом рођ. Вукотић, из Чева.

Стана је подигла тужбу противу Јагоша са изјавом, да јој се муж поврати и настави с њом заједнички брачни живот или у противном, да се њихов брак разведе.

Услѣд овога не предстане ли Јагош до одређеног дана, и не настави ли заједнички брачни живот са супругом му Станом, Консistorија ће у томе случају и у његовом одсуству, изрећи односну пресуду.

Број 1201. А. 1911—33. Из канцеларије Консistorије Цетињске, 3. октобра 1913. г. Цетиње. Р. 117, 1,3

Оглас

На дан 21. октобра 1913 године у 8 сати прије подне одржаће овај Суд јавну лицитацију за набавку *стотину и ђедесет (150) метара дрва за огријев* својих одјељења и Изгражног Затвора, за 1913. и 1914. годину, — те се позивају сви они, који би вољни били лицитирати, да тога дана у одређено вријеме предстану овом Суду, гдје ће се лицитација обавити.

Услови уговора о предаји и каквоћи дрва могу се дознати у овом Суду сваког дана за вријеме канцеларских часова.

Број 64. VII.—1913.—6. У Подгорици, 1. октобра 1913. г.

Кр. Обласни Суд
Предсједник
Д-р Илић.

Објава

Својом објавом од 28. августа 1913., к бр. 1744., Кр. Министарство Иностранних Дјела позвало је све оне, који имају уложено новца или каквих других потраживања од банке The First-Second National Bank of Pittsburgh да се, пошто је поменута Банка пала под стјечај, пријаве овом Кр. Министарству са потребним прилозима, како би се могли предузети нужни кораци ради пријаве потраживања Кр. поданика од сјечајне масе.

Међутим је Кр. Министарство Иностранних Дјела извјештено, да се је банка The First National Bank у Питсбургу била здружила са банком The First-Second National Bank of Pittsburgh под именом ове потоне, која је одговарала за улоге у првој поменутој банци.

Позивају се с тога сви они, који имају каквих потраживања или уложеног новца било у The First National Bank, било у The First-Second National Bank of Pittsburgh, да се у најкраћем року пријаве с прилозима Кр. Министарству Иностранних Дјела, да би се оно могло заузети по могућности за њихова потраживања.

Бр. 2136. Из канцеларије Кр. Министарства Иностранних Дјела, 1. октобра 1913., Цетиње. 1,1

Стјечај

На основу чл. 5., а у вези са чл. 4. закона о парохијском свештенству, расписује се стјечај на парохију Трешњевачку, у Цуцама.

Овијем се позивају сви они, који би жељели ову парохију добити, да се са својим молбама и односним документима пријаве овој Консistorији најдаље до 1. новембра ове године.

Број 1214. Из канцеларије Консistorије Цетињске, 4. октобра 1913., Цетиње. 1,3

Објава

Краљ. Министарству Војном потребито је за аутомобиле:

бензина кгр.	20.000	врста 680—700
уља	3.000	00
вазелина	500	1.
карбита	200	

Лицитација ће се одржати у недјељу 13. ов. мј., у канцеларији Административног Одсека од 10—11 сати прије подна. Лицитанти су дужни поднијети унапријед у име кауције 500 перп. у готовом новцу, или 1000 перп. у непокретности.

Предаја означеног материјала има бити у три рока и то: први рок једна трећина најдаље за 30 дана од дана лицитације, друга трећина до 1. јануара, а посљедња партија до 1. априла 1914 год., а ако је подузимачу воља може цио материјал и на првом року предати.

Исплату ће Министарство извршити послје комисијског прегледа и пријема материјала.

Број Р. 6788. О. 3502. Из Административног Одсека, 4. октобра 1913 год., Цетиње. 1,2

Објава

Сагласно ријешењу г. Министра Финансија и Грађевина од данас, број 1225 — Одјељење за грађевине и саобраћај, одржаће јавну лицитацију за поправку моста на Лиму код Бијелог Поља, — у канцеларији обласне управе у Бијелом Пољу дана 13. октобра ов. год.

Услови лицитације могу се добити код обласне управе у Бијелом Пољу сваког дана, као и на сами дан лицитације.

Број 1225. Из Одјељења за Грађевине и Саобраћај, 5. октобра 1913 године, Цетиње. 1,2

Трговачки оглас

ОБЈАВА. — Према чл. 5. Трговачког Закона објављујем, да обдржајем трговачку радњу под фирмом:

Грахово, 30. септембра 1913.
П. п. бр. 419, 1,1 Никола Радловић.

Приватни огласи

УПРАВА НАРОДНЕ ШТЕДИОНИЦЕ НА ЦЕТИЊУ

овим позива своје *мјеничне дужнике*, да што прије похитају са *уређењем мјеница*, не чекајући, док истекне *рок мораторијуму*.

Напомињемо, да ће Народна Штедионица кад наступе редовне прилике, бити на руку ономе, ко је уредио своју мјеницу прије истека мораторијума. У противном сваком ће теже панути уређење мјенице.

Истовремено молимо удионичаре (акционаре), који су заостали са уплатама, да *уреду своје удјеле (акције)*. Ко, пак, по истеку мораторијума не буде уплатио удјеле, биће искључен. Р. 77, бр. 321, 7,10

Стјечај

На основу ријешења општинског одбора од 1. октобра ове год. — општина вар. Подгорице расписује стјечај за *секретара-благајника* за управу и суд општине Подгорице са платом годишњом од 2000 перпера.

Првенство ће имати она лица, која поред услова из чл. 54. т. в. „Закона о уређењу вар. општина“ имају и подуже судске праксе.

Молбе снабђевене прописном таксом имају се поднијети од 26. окт. ове год. и у њима назначити: године живота; какву је школу свршио, гдје и колико до сад служио.

Онај који буде изабран за секр.-благајника, мора дати сигурно јемство или довољну кауцију, које би примила општинска управа.

Изабрани кандидат има ступити 1. новембра ов. год. на дужност.

Број 2510. В. 1913—34. Из канцеларије Управе општине вар. Подгорице, 2. октобра 1913 год., Подгорица. Р. 126, бр. 425, 1,1

ЈЕДНА ВЕОМА ПОВОЉНА ПОНУДА!!

100 комада накита сви од *правог американског дубле злата*, стоје само *франака 12,50 у готовом новцу*, гаранција за 10 година.

Један елегантан мушки сат система анкер, врло пљоснат од дубле злата, 14 карата, кретање 36 часова, тачност кретања гарантује се за 4 године; 1 елегантан новчаник од коже; 1 двоструки ланац за мушки сат; 1 дивна гарнитура за кошуљу са патентираним заварачем; 1 прстен; 1 игла за кравате; 1 брош за женске (пошљедња новост); 1 ђердан од бијелог бисера; 1 цепни мастионик добре врсте; 1 красно цепно огледало у завоју; 80 разних артикала корисних за сваку кућу. Цијела колекција заједно са мушким сатом од 14 карата, који је покривен златом помоћу електрицитета, не стоји више од франака 12,50 у готовом новцу. Шиље под доплатом: Weltversandhaus H. Sprin-gartn Kraakau № 350 (Oesterreich). Тко поручи више но једну колекцију добија поред сваке колекције на дар један цепни кремен-камен прве врсте. Ако се роба не свиђа, новац се повраћа, дакле не има ризика. п. п. бр. 428, 1,1

колекција заједно са мушким сатом од 14 карата, који је покривен златом помоћу електрицитета, не стоји више од франака 12,50 у готовом новцу. Шиље под доплатом: Weltversandhaus H. Sprin-gartn Kraakau № 350 (Oesterreich). Тко поручи више но једну колекцију добија поред сваке колекције на дар један цепни кремен-камен прве врсте. Ако се роба не свиђа, новац се повраћа, дакле не има ризика. п. п. бр. 428, 1,1

ПОШТАНСКЕ МАРКЕ

старијих и новијих издања купујем на мало и на велико по највишим цијенама. Моле се скупљачи марака и трговци марака, да нам упуте њихове поруде на адресу:

HUGO MICHEL G. m. v. H.

п. п. бр. 429, 1,3 Apolda (Saxe).

СТАН подесан, горњи спрат, засебан улазак, водовод, теза, башта са другим удобностима, издајем одмах под кирију.

Цетиње. Р. 20, бр. 423, 1,2 ЛАЗО Ђ. ПОПОВИЋ.

ПОМЕН

У неђељу 13. ов. мј. у 10 сати прије подна држаћу четрдесето-дневни помен мом никад непрежаљеном сину

† ЈОКУ

што овим извјештавам све моје пријатеље, познанике и сроднике.

Цетиње, 5. октобра 1913.

Ожалошћени отац
Стево Ј. Деља.

Р. 39, бр. 430, 1,2

ПОМЕН

Нашој доброј и никад непрежаљеној

† КАТИЦИ

даваћемо полугодишњи помен на новом гробљу у недјељу 6-ог овог мјесеца у 10¹/₂ сати прије подне и годишњи помен

† Јелени Вукадиновој

која се преставила и сахрањена у Бугарској. Ожалошћена породица

Р. 39. Број 427 1,1

МИЛЕТИЋ.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Стужним срцем и болом у души јављамо свима нашим сродницима и пријатељима, да се наш нигда непрежаљени син, односно супруг, отац, брат и рођак

† Рашо Јованов Драговић — Балевић

пресели у вјечност 23. септембра 1913. године. Пок. Рашо се родио у кући јуначкој и витешкој Балевића у Братоножиће 1861 године. Одакле се преселио у Зету, која је и за вријеме мира имала непрекидне и страшне борбе са сусједним непријатељима, гдје је пок. Рашо показао: да је наслиједио јуначке, родољубне врлине предака, јер се истицао са својом одважношћу и храброшћу и свијетлим оружјем на вјечитој мртвој стражи и на јуначком мегдану угледно мјесто добио међу племићима. Те може мирно почијевати у кругу храбрих зетских витезова, који својом крвљу облике и костима засуше своја погранична брда и долине:

Пок. је сахрањен у Улцињу, далеко од својих рођака 24. септембра уз саучешће многобројног грађанства.

Нека је наша захвалност свештенику Вучковићу, који је над покојником опјело извршио, доктору Грџићу, који се око покојника заузимао. Хвала бригадиру и командиру Ђурашковићима, официрима и грађанству вароши Улциња, који покојника до вјечне куће испратеше.

Још једном доживотна благодарност свима онима, који нам било личним присуством било ма којим другим начином изјавише своја саучешћа у нашој преголемој жалости:

Улцињ, 30. септембра 1913. год.
Ожалошћени: мајка **Јове**; супруга **Јове**; браћа: **Никола** и **Петар**; синови: **Марко**, **Илија** и **Благоја**; шћери: **Љубица**, **Петрана**, **Стева** и **Ђорђина** са осталом родбином. Р. 230, бр. 422, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти наших нигда непрежаљених синова, односно браће и ђевера

† Петра и Сава Ђорђијина Павићевића

године 1912 кад је свети ослободилачки рат почео, Петар је пошао у прве редове војника 25. јан. 1912, при јурњу на Бардањолт ранио се. Ни рањен није оставио своје другове; већ је остао, да и даље рођеним очима види освојене стародревне Скадра. Жеља његова није се испунила већ 27-ог јануара, при посљедњем јурњу на Бардањолт славно погибе, борећи се у прве редове, остао је уматан у непријатељској жици. Од његова рођења био је друг добрих и поштенних, а у борби друг најбољих војника.

У почетку рата Сава је био у Америци, у којој се бавио осам година. На глас да је рат почео са петвековним непријатељем похитао је у Црну Гору, опијен ратном жељом као год и претци му, да се одужи домовини и Господару. Издржао је све борбе око Скадра мушки и јуначки, гдје је задобио и болест.

По повратку са Скадра изабрат је у Дечански Одред. Одласком тамо болест је узела већег маха, те је био приморан од стране присутног љекара и надлежних старјешина, да се врати својој кући у Рсојевићима. Родитељи његови, полажући још једину наду у њега, свим силама су се постарали, да притекну болеснику у помоћ, те га одведу на Цетиње. Жеља њихова да га виде излијечена, не би услишана, већ 15-ог августа ов. год. испусти своју душу послје тешке операције у 25-ог години своје дичне младости.

Њ. В. Краљ Господар благозаволио је покојника испратити трошком до Дан.-Града.

Сматрамо за свету и особиту дужност, да овим путем изјавимо најтоплију благодарност грађанству пријестонице Цетиња, који покојника испратеше; а тако и г. г.: свештеницима: попу Крсту Матановићу, Стеву Дрецуњу и Мирону Меденици, који над покојником опјело извршише.

Срдљачна хвала г. шефу економ. одсј. Блажу Милановићу, Богдану Јанкову Брајовићу, поручику Јовану Радошевићу, перјанику Богдану Радловићу, Илији Михаиловићу, Петку Јовановићу и Спасоју Војводићу.

Неизмјерна хвала грађанству вароши Ријеке на челу са г. предсједником Петром Краљевићем. Особиту захвалност дугујемо нашем пријатељу г. потпоручику Васу Кнежевићу, који се с покојником опрости дирљивим говором, те тим нам тугу ублажи.

Искрена хвала госп. свештенику Јовану Дамјановићу на извршеном опјелу и дирљивом говору, којим се опрости са покојником.

Доживотна хвала нашој браћи и пријатељима из капетанија: павковићке, петрушинске, вражегрмске, мартинићке и брајовићке, који лично учествоваше великим бројем при погребу покојника и до вјечне куће испратеше.

Још једном нека је свима и сваком хвала који ма којим путем узеше учешћа у нашој превеликој жалости.

Рсојевић, 29. септембра 1913. године.
Ожалошћени и самохрани: отац **Ђорђије**; мајка **Мике**; сестре: **Ђурђа** и **Радуша**; снаха Савова супруга Петрова **Стане** удовца; шћери: **Милица** и **Госпава**; браћа од стрица: **Стеван** и **Радосав** са осталом браћом и сестрама. Р. 462, бр. 426, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

У нашој великој тузи и жалости за нашим непрежаљеним

попом † Милетом Стојановићем

свештеником пиперским и учит. народским

који испусти своју племениту душу на Бранич отачаства 31. јула, а предаде матери земљи 1. августа у Ристовцу на граници Србије у најљепшем цвијету своје младости када је требао поносити се са лаворовим вијенцем ког је у обара та убрао.

Сматрамо за свету дужност да најтоплије изјавимо дубоку благодарност: Његовом Височанству Књазу Арсену, команданту коњичке дивизије код ког је покојник био као свештеник дивизијски и борац за вријеме српско-бугарског рата и који се у болести покојника заузимао, распитиваше о покојнику, а на глас смрти саучешће ни изјави; коњичком мајору Јовану Јовановићу; капетану Душану Јовановићу; коњичком мајору Војну Чолак Антићу. Као и свим г. официрима, подофицирима, и редовима коњичке дивизије са којима покојник у задовољству провео ратне и посљедње дане живота и који га у болести тјешеше, а на глас смрти саучешће нам изјавише.

Г. докторима коњичке дивизије и болнице Ристовачке који се трудише да рањеног и болесног покојника истргну из чељусту проклете смрти.

Чиновиштву и грађанству станице Ристовца, г. г. свештеницима, проти ратајском Димитрију Поповићу, врањским: Младену Поповићу, Милану Ст. Цвјетковићу, Милану Јовановићу; клоковачком: Алекси Поповићу; бујановачком: Манојлу Илију и Тодосију Поповићу, који покојника опјелаше и матери земљи предаше.

Као свештеницима биоградске саборне цркве, цркве св. Марка, свештенству Св. Синода Духовног Суда биоградског који покојнику посмртне парастосе чинише. Као г. г. официрима који као отпорници двора и војних надлештва спровод и парастос увеличаше.

Доживотна хвала Његовом Високопреосвештенству Митрополиту Цетињском, Његовом Високопреосвештенству Кирилу Митровићу, особљу конзисторије Цетињске и Никшићке који на глас смрти саучешће нам изјавише.

Г. Ђуру Вучинићу народном посланику са Рогамљанима, кап. Веку Божовићу и поручику Марку Марковићу са Стијењанима; барјактару Гашу Пилетићу са Завољанима, племенском кап. Машану Вуковићу са Вуковићима и осталим Стајарима, Милети Поповићу народном посланику, барјактару Рашку Поповићу са Поповићима, бившем кап. Велиши Ивановићу са Ивановићима, барјактарима: Радоњи Ђурову и Њику Рајовићу са Служанима, попу Новици са Ожељанима, Синану Миличићу са Петровићима, официру Милошу Тодоровићу, потпоручику Срдану Новаковићу и Павићу Маудићу са Рркима, официру Јанку Матовићу са Радећанима, Крцу Драгићевићу са Драгићевићима, Бућу Михаиловићу са Сеочанима, Саву и Милу Вукчевићу са Вукчевићима, Радивоју Токову са Брајовићима, Амзи и Зубер-бегу са браћом Османчићима из Скадра и Подгорице, Гију Симоновићу са Симоновићима. Понаособ хвала Загаранима, Команима и Колашницима и воднику Јанку Драгићевићу са Велобрђанима.

Тазбини покојника који заједнички с нама тугу и жалост дијелише који сви у великом броју по нашем обичају покојника оплакаше.

На дубоко дирљивим саучешћима вјечна хвала попу Вуку Вуксановићу и кап. Зарију Вуксановићу, Николи Рацковићу заступнику надзорника, кап. племенском Кривокапићу, Нешу Пилетићу, Јакову Драгићевићу, Радулу и Мирку Вушковићима и Јовану Пиперу—Ђукићу као и свима који нам изјавише саучешће телеграфски, писмено и усмено чиме нас тјешеше, превелику тугу ублажише.

Пипери, 30. септембар 1913. год.

За навјек ожалошћени отац: **Перован**; мати: **Милена**; кћи: **Зорна**; браћа: **Вуле**, **Милутин** и **Мирослав**; сестра: **Милица**; зет: **Мићо**; и остала родбина. Р. 501, бр. 421, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег никад непрежаљеног брата, односно оца, стрица и ђеда

барј. † ИВА М. ГАЗИВОДЕ

који се пресели у вјечност на дан 27. септембра ове год. у 85 год. свога живота послје дугог и тешког боловања сматрамо за особиту дужност изјавити своју доживотну благодарност грађанству вароши Подгорице од све три вјероисповјести који на глас смрти покојникове у онако великом броју дођоше пок. ожалише и до вјечне куће испратеше те нам тиме у неколико тугу ублажише.

Особито смо благодарни г. г.: обласном управитељу сердару Јоку Јовићевићу, предсједнику општине ријечке кап. Петру Краљевићу, племенском кап. Ђуку Костићу, команданту цеклијског баталиона поручику Дајковићу и г. г. Миси З. Јанковића на њиховим врлојавним саучешћима.

Вјечиту благодарност дугујемо г. г.: љекарима Радловићу и Вукчевићу који се својски заузимаше да покојника из чељусту смрту отму.

Доживотна смо благодарни Пјевачком Друштву Бранко које на смртном одру вијенац положи и са тужном пјесмом до вјечне куће испрати.

Хвала г. проту Душану Петровићу на извршеном опјелу.

Особита хвала браћи Вукчевићима који у онако великом броју дођоше и пок. по обичају ожалише. Искрена хвала г. учитељу В. Ђуричићу који се на гробу са покојником опрости у кратко опјелу његове врлине чојство и јуначка дјела.

Брацка хвала нашој браћи Цеклијанима који у великом броју дођоше и пок. ожалише и матери земљи предадоше.

Још један пут хвала свима и сваком ко нам изјави саучешће било телеграфски писмено или усмено.

Подгорица, 1. октобра 1913.

Ожалошћени: браћа: **Крцо** и **Марко**; син **Драго**; синови: **Бошко**, **Саво**, **Мило** и **Васо**; снаха **Стануша**, **Ђана**, **Маше** и **Марица**; унуке: **Љубица** и **Видосава** и остала породица Газиводе. Р. 262, бр. 420, 1,1